

UVODNE BESEDE

Mesec je naokoli in spet smo med vami. Odzivi bralcev so me prijetno presenetili in me navdajajo z mislijo, da je glasilo našlo svoj prostor v slovenskem prostoru. Še zlasti smo veseli odzivov strokovnjakov, kot je doc. dr. Nives Ličen s Filozofske fakultete Ljubljana, ki je zapisala: »Rada bi se vam zahvalila za prijetno darilo ob začetku prazničnega decembra in vam hkrati čestitala. Ni malo naporov, ki jih vlagate v postavitve in oblikovanje glasila. Izobraževanje odraslih je tako široko in interdisciplinarno področje, da bo glasilo Andragoškega društva gotovo pestro in ga bomo z veseljem prebirali. Želim vam obilo energije in ustvarjalnosti.«

Nagovor in voščilo je pripravil predsednik društva, poročamo o dveh odmevnih dogodkih: Letnem posvetu o izobraževanju odraslih 2010 in nacionalni konferenci o terminologiji na področju specialne in rehabilitacijske pedagogike in andragogike.

Seznajamo vas z aktualnim sestankom v Sektorju za izobraževanje odraslih na Ministrstvu za šolstvo in šport, ki je imel cilj povečati sodelovanje različnih združenj za izobraževanje odraslih. Predstavljamo vam razvojni projekt »Pravičnost v izobraževanju« in predstavitev prenovljenih spletnih strani ADS. Napovedujemo aktualen dogodek oz. srečanje z naslovom: **»Spremljanje in razvijanje kakovosti izobraževanja odraslih v podjetju PS Mercator«** in **pogovor s kolektivnimi članicami ADS**, na katerega vabimo poleg članov Sekcije ADS za kakovost izobraževanja odraslih tudi vse zainteresirane člane ADS ter kolektivne člane. Še naprej si želimo veliko konstruktivnega dogajanja, vzajemnega učenja in ustvarjanja priložnosti.

Mag. Darja Zorko Mencin, odgovorna urednica

POGUMNO IN SRČNO V NOVO LETO

Dragi in spoštovani člani / članice Andragoškega društva Slovenije,

z zadovoljstvom vam lahko sporočim, da je bilo za naše društvo leto 2010 kar uspešno. Označil bi ga kot leto spodbudnih premikov, morda celo kot leto obetajočega razcveta naših društvenih dejavnosti. Ne bom še delal podrobnega poročila in ocen, saj bo boljša priložnost za to letna skupščina ADS, ki jo bomo predvidoma izpeljali zgodaj spomladi. A znanilci tega, o čemer govorim, so: vzpostavitev delovanja petih komisij in petih sekcij, s katerimi pokrivamo pomembna področja dejavnosti našega društva in našega strokovnega področja – izobraževanja odraslih in andragogike; temeljito (re)organiziranje informativne dejavnosti našega društva, ki se navzven kaže v prenovljenih spletnih straneh in izdajanju e-informativnega glasila ADEES, navznoter v vzpostavitvi pretoka in priliva informacij med posameznimi področji društvenega delovanja; imeli smo dva razvojna projekta (Zakonodaja za področje izobraževanja odraslih in Pravičnost v izobraževanju odraslih) ter nacionalni posvet za področje oseb s posebnimi potrebami (terminologija); začeli smo se organizirati na področjih, kot so kakovost v izobraževanju odraslih, mednarodno sodelovanje, izobraževanje odraslih v nevladnih organizacijah, družabne dejavnosti, sekcija študentov andragogike; kot že doslej, se z vsemi temi dejavnostmi povezujejo strokovne razprave in pogovori, letos smo pri tem posebno

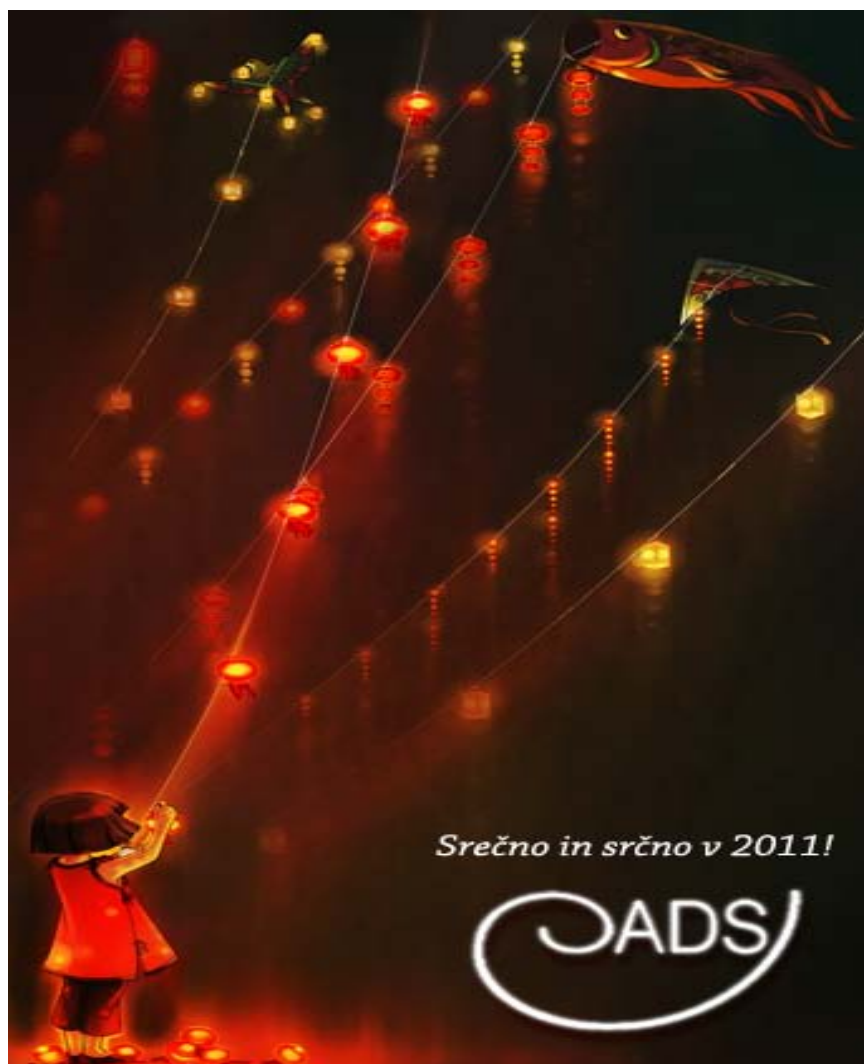

pozornost namenili pripravi podlag za umestitev izobraževanja odraslih v Belo knjigo o vzgoji in izobraževanju. Vsem, ki ste k tem dejavnostim pripomogli, se iskreno zahvaljujem.

Pustimo preteklost, ki naj nam bo le spodbuda za prihodnost in naj nas obvezuje k nadaljnjemu delu. Morda je za nas pravo vodilo japonska modrost: **»Ne bojte se napredovati počasi, bojte se le tega, da bi se ustavili.«** To, da jo bomo upoštevali, obljubljam. Vabimo vas, dragi in spoštovani članice in člani, da se nam dejavno pridružite.

Ob uspešnosti društva bo leto polno, če nam bo prineslo tudi osebno srečo in zadovoljstvo. Morda takšno, kot jo je izrazil pesnik Boris A. Novak: **»Polno je življenje, ki najde pod nebom svoj čas za pesem.«**

Dr. Zoran Jelenc, predsednik ADS

*“Učenje je kot veslanje proti toku
tako, ko nehaš, te odnese nazaj.”
(Benjamin Britten)*

SODELOVANJE ZDRUŽENJ ZA IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH

V teh dneh opažamo povečano sodelovanje slovenskih združenj za izobraževanje odraslih.

Sodelovanje je spodbudilo vabilo Sektorja za izobraževanje odraslih pri Ministrstvu za šolstvo in šport (MŠŠ - v nadaljevanju Sektor) združenjem za izobraževanje odraslih, da se udeležijo sestanka slovenskih združenj in asociacij za izobraževanje odraslih, na katerem bi se seznanili z vsebinskimi podlagami za **Letni program izobraževanja odraslih** (v nadaljevanju LPIO) za leto 2011, pregledali splošne značilnosti prijav aktivnosti združenj in asociacij za izobraževanje odraslih na Javnem razpisu za sofinanciranje izobraževanja odraslih v letu 2010 ter obravnavali predloge aktivnosti za strokovni razvoj združenj in asociacij za izobraževanje odraslih v letu 2011 in možnosti za njihovo financiranje iz državnega proračuna. ADS sva na sestanku zastopala predsednik Zoran Jelenc in predsednik Sekcije za izobraževanje v nevladnih organizacijah Tadej Pugelj.

Pobudo in sestanek v Andragoškem društvu pozdravljamo, saj naznanja morebitno pravočasno pripravo javnega razpisa za sofinanciranje izobraževanja odraslih v letu 2011 in druge možnosti sodelovanja in dogovarjanja. Sestanek so se udeležili predstavniki vseh šestih slovenskih združenj in asociacij za izobraževanje odraslih: Andragoško društvo Slovenije, Društvo organizacij izobraževanja odraslih na srednjih šolah, Zveza ljudskih univerz Slovenije, Zveza srednjih šol Slovenije – Skupnost izobraževanja odraslih, Univerza za tretje življenjsko obdobje in Združenje izobraževalnih institucij, G.I.Z.

Predstavniki združenj so v dve urni razpravi izmenjali stališča in poglede na sodelovanje s Sektorjem in MŠŠ in kritično obravnavali razpis za leto 2010 ter ugotovili, da je sredstev za to področje premalo, in apelirali, da bi jih MŠŠ povečalo; se zavzemali, da bi bilo pri izpeljavi razpisa čim manj administrativnih ovir; priporočali, da bi se z razpisom čim bolj podpiralo razvojne naloge, ne le izvajalske.

Sklepne ugotovitve s sestanka so spodbudne:

- javni razpis bo MŠŠ pripravilo, brž ko bo sprejet LPIO, to pa naj bi bilo konec januarja, odvisno tudi od tega, kdaj bo sprejet na Vladi RS;
- v letu 2011 bo Sektor poleg razpisa omogočal združenjem tudi celovito financiranje programa, predvsem tistih nalog, ki bodo podpirale strokovni razvoj članov združenj in strokovnih delavcev na področju izobraževanja; te naloge naj združenja predložijo do 29. decembra 2010;
- po možnosti naj se združenja dogovorijo za skupne naloge, ki jih bodo v Sektorju potrdili, če bodo v skladu s strateškimi usmeritvami izobraževanja odraslih.

Na sestanek se je z dopisom vsem združenjem in asociacijam (že dan po sestanku, 14. decembra) odzvala Zveza ljudskih univerz Slovenije, ki »zelo podpira idejo povezovanja in skupnega sodelovanja asociacij, združenj in društev s tega področja« in predlaga, »da uskladimo predloge delovanja ter morebitne skupne aktivnosti v letu 2011 in v naslednjih letih« že v decembru 2010.

Predstavniki ADS smo na sestanku predlagali, da naša združenja in društva razpravljajo o Resoluciji Nacionalnega programa izobraževanja odraslih za obdobje 2011-2015 (javna razprava naj bi potekala ves januar 2011) in namenijo temu dokumenti posebno pozornost; podobno velja tudi za naslednje LPIO.

Bralci ADEES-a se lahko o podrobnostih sestanka na MŠŠ, ki je bil 13. decembra 2010, in z naslovi združenj ter kontaktnimi osebami seznanijo na spletnih straneh ADS: <http://www.andragosko-drustvo.si/>.

Dr. Zoran Jelenc

PRAVIČNOST V IZOBRAŽEVANJU ODRASLIH

V razvojnem projektu »Pravičnost v izobraževanju odraslih« smo v letu 2010 pregledali strokovne in systemske rešitve za uveljavljanje pravičnosti na ravni sistema izobraževanja odraslih (enake izobraževalne možnosti, financiranje) in izobraževalnega programa. Obravnavali smo enake možnosti in rezultate izobraževanja pri mladini in odraslih. Analizirali smo kazalce, ki pojasnjujejo pravičnost pri dostopu odraslih do izobraževanja in pravičnost po rezultatih izobraževanja (zlasti kakovosti znanja) odraslih v Sloveniji in v primerjavi z izbranimi članicami EU.

Z delovanjem v Sekciji želimo širiti védenje o pravičnosti na področju izobraževanja odraslih in o njeni vlogi pri uveljavljanju vseživljenjskosti učenja za vse, v strokovni javnosti, politiki in praksi izobraževanja odraslih. Rezultate naloge smo predstavili na strokovnem posvetu o pravičnosti, ki ga je organizirala Nacionalna strokovna skupina za pripravo Bele knjige v vzgoji in izobraževanju.

Olga Drogenik, Sekcija ADS za pravičnost izobraževanja odraslih

IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH KOT PODROČJE MEDRESORSKEGA SODELOVANJA

Že za letos smo si načrtali izpeljavo strokovnega posveta in razprave »Izobraževanje odraslih kot področje medresorskega sodelovanja«. V tekočem letu nam je – ob mnogih in različnih dejavnostih, ki smo jih morali izpeljati – zmanjkalo časa za to. Ne pa volje! Posvet bomo predvidoma izpeljali v začetku leta 2011. Pomembno je, da to naredimo v povezavi z razpravami o pripravi nove zakonodaje na področju vzgoje in izobraževanja.

Če želimo učinkovito slediti sodobnim smerem razvoja vzgoje in izobraževanja, ki ga še posebno označujeta filozofija in strategija vseživljenjskosti učenja, se bo moralo korenito spremeniti zlasti upravljanje izobraževanja odraslih. Za takšen premik je potrebno, poleg tega, da sprejmemo vseživljenjskost učenja kot **vodilno načelo vsega učenja** in kot **temeljno družbeno-razvojno strategijo**, da pri upravljanju vzgoje in izobraževanja uredimo naslednje:

- aktivno **vključimo vse resorje** pri oblikovanju ponudbe učenja in izobraževanja, ki se ne omejuje le na formalno in bolj ali manj formalizirano izobraževanje, temveč vključuje vse možnosti in vire izobraževanja in učenja, za kakršnekoli namene in potrebe (osebno, družbeno, potrebe delodajalcev itn.), za vso populacijo, z vsemi mogočimi vsebinami, v kakršnihkoli okoliščinah;

- konceptu konstruktivno prilagodimo in reorganiziramo zdajšnji **matični resor za vzgojo in izobraževanje**, Ministrstvo za šolstvo in šport, ki je po strokovni naravnosti in kompetentnosti najbolj poklicano za strokovno razvijanje vsega izobraževanja in učenja (zlasti metod in oblik, načinov organiziranosti in izpeljave itn.), zato mu je zaupana temeljna skrb za razvijanje tega področja družbene dejavnosti in tudi za usklajevanje drugih resorjev pri udejanjanju strategije vseživljenjskosti učenja ter vladne politike s pobudami in dejavnostjo družbenih partnerjev in tudi nevladnih organizacij;
- poleg upravnih organov na državni ravni so potrebni za izpeljevanje novih konceptov in strategije tudi ustrezni organi na lokalni ravni.

To so temeljna izhodišča za to izjemno pomembno razpravo. O nadaljnjem poteku priprav in izpeljave posveta vas bomo pravočasno obveščali bodisi v ADEES-u bodisi na spletnih straneh ADS.

Dr. Zoran Jelenc

LETNI POSVET O IZOBRAŽEVANJU ODRASLIH 2010

Na Letnem posvetu Ministrstva za šolstvo in šport se je slabemu vremenu navkljub 30. novembra in 1. decembra v Hotelu Habakuk v Mariboru zbralo nad 230 udeležencev. Analize so pokazale, da jih je kar 86 % prišlo iz petih od dvanajstih slovenskih regij: iz Osrednjeslovenske (40 %), Podravske (19 %), Savinjske (14 %), Gorenjske (7 %) in Pomurske (6 %), z bistveno manjšimi deleži so bili zastopani drugi predeli Slovenije. Udeleženci so bili iz vrst ljudskih univerz (36 %), srednjih šol (23 %), javnih zavodov (14 %), zasebnih izvajalcev (10 %) in iz drugih ustanov (17 %).

V potek [programa posveta](#) je bistveno poseglo to, da se je minister za šolstvo in šport, dr. Igor Lukšič, udeležencem pridružil šele na začetku popoldanskega plenuma, zato sta ton jutranjemu dogajanju dajala prispevka Ministrstva za šolstvo in šport (MŠŠ) ter Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve (MDDSZ) o nacionalnih razvojnih usmeritvah izobraževanja odraslih. Posebne pozornosti je bil deležen prispevek Martine Ni Cheallaigh, ki je predstavila prizadevanja Evropske komisije in držav članic EU, povezana z **Akcijskim načrtom za učenje odraslih**. Financiranje izobraževanja odraslih in njegova umestitev v prenovljeno zakonodajo sta bili temi, ki jima je avditorij pozorno prisluhnil že v popoldanskem času, aktualni sta bili tudi na omizju ob koncu posveta. Predstavitve Andragoškega centra Slovenije o prioritetnih nalogah v letih 2011 in 2012, Centra za poklicno izobraževanje o njihovih dejavnostih s poudarkom na evalvacijah ter CMEPIUS-a o evropski politiki in financiranju izobraževanja odraslih je zaokrožila predstavitev povsem konkretne, promocijske vsebine – kampanje **Zgledi vlečejo**.

Osrednji del drugega dne je bil namenjen predstavitvam in razpravam o treh aktualnih temah v izobraževanju odraslih: o povezovanju neformalnega in formalnega izobraževanja prek vrednotenja in priznavanja z neformalnim izobraževanjem in učenjem pridobljenega znanja, o izobraževalni organizaciji kot nosilcu razvoja izobraževalne ponudbe za odrasle v lokalnem okolju ter o vpeljevanju prenovljenih programov poklicnega in strokovnega izobraževanja v organizacije za izobraževanje odraslih. Udeleženci so pozorno prisluhnil predstavitvi osnutka **Bele knjige o vzgoji in izobraževanju** s poudarkom na izobraževanju odraslih ter predstavitvi primerjalne analize 13 evropskih držav o formalnem

izobraževanju odraslih. Na omizju ob zaključku posveta sta strokovna sodelavca MŠS odgovarjala na vprašanja, zbrana ob prijavi in na posvetu samem.

Omeniti je potrebno še večerni nastop slovenskega harmonikarja Marka Hatlaka z naslovom **Od Bacha do tanga**, ki je nadvse navdušil obiskovalce, izdajo [Utrinkov s prvega dne posveta](#) ter predstavitev razpisa v programu 'Vseživljenjsko učenje 2011'.

Posvet je usklajeval Andragoški center Slovenije. Ključne informacije in fotografije o dogodku so objavljene na spletni strani posveta: http://www.acs.si/letni_posvet_2010.

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik, ACS

UGOTAVLJANJE IN POTRJEVANJE ALI VREDNOTENJE IN PRIZNAVANJE?

Strategija vseživljenjskosti učenja, kot je znano in spoznano, pojmuje učenje kot dejavnost, ki poteka vse življenje in »ima dve razsežnosti - **razsežnost trajanja**, ki označuje, da se učimo od rojstva dalje, torej 'od zibelke do groba'; in **razsežnost širine**, ki označuje, da se učimo tudi povsod (ne le v šoli) in karkoli (ne le šolske predmete, tudi za vse druge naše majhne in velike, življenjske in delovne itn. potrebe); cilj našega učenja ni le pridobiti izobrazbo in kvalifikacijo za delo in poklic, temveč tudi pridobiti si široko znanje, spretnosti in osebnostne lastnosti, ki jih potrebujemo, da bi lahko uspešno in kakovostno živeli in delali, kot posamezniki in v skupnosti«. (Jelenc 2007, str. 10). Jasno je, da je hkrati z udeležanjem strategije moralo priti tudi do tega, da je bilo treba najti način, kako znanje in spretnosti, ki jih človek pridobiva skozi vse življenje in v vsej širini življenja, a ne le v šolskem in formalnem izobraževanju, ugotavljati in po potrebi tudi potrjevati.

Spričevala, kakršna poznamo iz šolskega in formalnega izobraževanja, te potrebe ne morejo zadovoljiti, ker so povezana le formalnim izobraževanjem; potrjujejo njegovo uspešnost ali neuspešnost in so njegova zaključna fraza. Znanja in spretnosti, ki jih pridobivamo z neformalnim izobraževanjem ter z organiziranim ali aformalnim in priložnostnim učenjem, na tak način ne moremo ugotoviti. Strokovnjaki so začeli iskati način, kako ovrednotiti in po potrebi priznati tudi takšno znanje in spretnosti. V 90-tih letih prejšnjega stoletja so se začeli s tem intenzivno ukvarjati, ker pa ti postopki niso enostavni, temveč precej zapleteni in zahtevni, se s tem ukvarjajo še danes in iščejo najustreznejše rešitve.¹ Vzporedno z iskanjem strokovnih rešitev za proces vrednotenja in priznavanja znanja in spretnosti, pridobljenih zunaj formalnega izobraževanja (v formalnem izobraževanju je to vgrajeno v njegovo strukturo in izpeljavo), ter za njihovo ugotovitev in potrditev, se razvija tudi specifično strokovno izrazje. Pojavljajo se različni izrazi, ob tem pa tečejo strokovne razprave, kateri je ustrezen in kateri ne.²

V razpravah zasledimo tudi razlage, kot je ta, ki smo jo slišali na posvetu (Svetina 2010). Rečeno je bilo, da se je prej uporabljal izraz '**ugotavljanje in potrjevanje znanja**' (UPZ), zdaj pa strokovnjaki uporabljajo sintagmo '**vrednotenje in priznavanje**' (validation &

¹ Sam sem se s to strokovno problematiko prvič srečal v Kanadi leta 1994, ko sem bil na kratkem študijskem obisku v Vancouveru, na University of British Columbia. Med tem študijem sem imel priložnost obiskati izobraževalno središče v okolici Vancouvera, kjer so se ukvarjali z razvijanjem postopkov za ugotavljanje in potrjevanje znanja.

² Nekaj tega je bilo čutiti tudi na pravkar končanem Letnem posvetu o izobraževanju odraslih z naslovom 'Usmeritve razvoja in izzivi' (Maribor, 30. 11. in 1. 12. 2010), kjer so se z vprašanji vrednotenja in priznavanja znanja ukvarjali v posebni delovni skupini trije prispevki (Možina E., Svetina M. ter Berložnik J. in Žepič R.).

recognition) znanja in spretnosti. Ta razlaga ni povsem točna. Ne gre za staro in novo rabo izrazov, temveč v resnici za to, kaj hočemo z izrazom označiti.

Izraz, ki ga po navedenih razlagah označujejo kot prvotnega in zastarelega, je označeval končni akt procesa ugotavljanja znanja, to pa je **potrditev ali akreditacija** znanja in spretnosti. To je bil tudi prvotni in temeljni namen, zaradi katerega so začeli iskati načine za ovrednotenje poprejšnjega, zunaj formalnega izobraževanja pridobljenega znanja. Ta akt so v angleščini poimenovali 'accreditation of prior learning' (APL); v slovenščino smo ga prevedli z izrazom '**ugotavljanje in potrjevanje znanja**' (ali ugotovitev in potrditev znanja) – UPZ.³ Izraz je torej označeval le namen postopka vrednotenja znanja, ne pa celega postopka. V zadnjem času se je pozornost strokovnjakov bolj usmerila v sam proces. V samem končnem aktu – ugotovitvi in zlasti potrditvi znanja – ni toliko problemov, kakršni se pojavljajo v načinih in verodostojnosti poti, kako do tega končnega akta priti. Kot vemo, gre za dokazovanje znanja s pomočjo poprejšnjih izkazov, dosežkov, izdelkov in drugih prinesenih dokazov in dokumentacije; postopek sestavlja tudi sprejem kandidatov, dajanje informacij in nasvetov o tem, kakšen je postopek in kako pred odločujočo komisijo prikazati in dokazati svoje znanje. Postopke torej sestavljajo: s strani kandidata dokazovanje znanja in spretnosti, s strani komisije pa svetovalno delo, preverjanje predloženih gradiv in znanja ter ocenjevanje prikazanega znanja in spretnosti, na koncu pa ugotovitev in potrditev (akreditacija) znanja in spretnosti na podlagi izbranih meril.

Ko se v praksi srečujemo z različnimi izrazi, kot so preverjanje, ocenjevanje, vrednotenje, ugotavljanje, potrjevanje itn., moramo vedeti, da se ti izrazi uporabljajo v smislu 'pars pro toto' ali 'del za celoto' in je vsak od njih ustrezen za del procesa, ne pa za celoten proces.⁴ Razprave bi bile torej v dobršnem delu nesmiselne in nepotrebne, če bi se avtorji besedil in dokumentov jasno zavedali, kaj hočejo označiti. Če hočemo označiti celoten proces, potem je izraz, s katerim se zdaj največkrat srečujemo, to je 'vrednotenje in priznavanje' znanja, najbolj ustrezen, če pa hočemo označiti končni akt in namen postopka, pa je sintagma 'ugotavljanje in potrjevanje znanja' povsem ustrezen in ni nadomestljiv s tistim, ki označuje proces.

V celotnem postopku je vprašljivo tudi, kaj ugotavljamo v postopku vrednotenja in priznavanja znanja. Tudi tu se srečujemo z najrazličnejšimi izrazi, denimo: »neformalno znanje«, »neformalno pridobljeno znanje«, »z neformalnim izobraževanjem / učenjem pridobljeno ...«, itn.

V resnici ugotavljamo poprejšnje znanje, kot so ga označevali v angleščini v označitvi končnega akta – to je »prior learning«. Pravzaprav ni pomembno, kakšno znanje ugotavljamo, saj niti ne moremo zanesljivo določiti, kako je pridobljeno (s formalnim in neformalnim izobraževanjem, z bolj ali manj formaliziranim izobraževanjem ali učenjem, v tem tudi z aformalnim in priložnostnim učenjem). Pomembno je le, ali ga lahko dovolj zanesljivo izkažemo in kako ga predložimo ocenjevalcem.

Predlagam, da pri ugotavljanju poprejšnjega znanja uporabljamo sintagmo:

- 'vrednotenje in priznavanje z neformalnim izobraževanjem in učenjem pridobljenega znanja in spretnosti'; in

³ Izraz je nastal v projektu 'Ugotavljanje in potrjevanje znanja', ki ga je že leta 1994 začel izpeljevati Andragoški center Slovenije.

⁴ Žal se tako ravna tudi pri opredeljevanju postopka v zakonih in uradnih dokumentih – npr. v zakonu o nacionalnih poklicnih kvalifikacijah, v Resoluciji o nacionalnem programu izobraževanja odraslih itn. –, kjer zasledimo izraze 'preverjanje in ocenjevanje', 'vrednotenje in ocenjevanje', 'ugotavljanje in priznavanje' itn., kot je komu od sestavljavcev prišlo na misel.

- 'ugotavljanje in potrjevanje z neformalnim izobraževanjem in učenjem pridobljenega znanja in spretnosti'.

Ker v slovenščini mnoge izraze iz drugih jezikov težko prevajamo, jih žal težko prevedemo z enim izrazom ali besedo. Če to naredimo na silo, dobimo 'spačke', ki ne pomenijo ničesar. Primer: izraz 'družba znanja' (knowledge society) bi ustrezneje izrazili s sintagmo 'družba, ki temelji na znanju'; ali, še huje, 'delavci znanja' kot prevod za angleški 'knowledge workers'. Prva tako nesmiseln je izraz 'neformalno znanje' za znanje, ki ga pridobimo z neformalnim izobraževanjem in učenjem.

Dr. Zoran Jelenc

Viri:

Jelenc, Z. /ur./ (2007): Strategija vseživljenjskosti učenja v Sloveniji. Ljubljana, Ministrstvo za šolstvo in šport.

Svetina, M. (2010): Modeli vrednotenja in priznavanja neformalno pridobljenega znanja v izobraževanju odraslih: zgledi, izzivi, rešitve. Ljubljana, Andragoški center Slovenije.

KONFERENCA »TERMINOLOGIJA NA PODROČJU SPECIALNE IN REHABILITACIJSKE PEDAGOGIKE IN ANDRAGOGIKE

V petek, 26. novembra 2010, je na Pedagoški fakulteti v Ljubljani potekala nacionalna konferenca o terminologiji na področju specialne in rehabilitacijske pedagogike in andragogike. Število in struktura udeležencev konference – bilo jih je 51 – sta potrdila potrebo po tovrstni strokovni razpravi. Organizatorja, Andragoško društvo Slovenije – Sekcija za osebe s posebnimi potrebami – in Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije, sta pritegnila k sodelovanju številne razpravljavce in tri odlične uvodničarje: dr. Darka Oparo, dr. Alenko Šelih in dr. Zorana Jelenc, ki je kot predsednik ADS sodeloval tudi v vlogi organizatorja. Svoje bogate izkušnje je kot moderatorica prispevala dr. Petra Javrh, predsednica Komisije ADS za strokovne razprave, njena komisija je sodelovala pri organizaciji konference.

Izhodiščne teze povzemamo po poročilu, ki ga je pripravil dr. Jelenc:

- v praksi in pravnih in uradnih dokumentih na področju specialne in rehabilitacijske pedagogike se uporabljajo mnogi izrazi, za katere ni strokovnega dogovora in soglasja;
- področje je še posebej občutljivo; ima vrsto izrazov, ki ne izražajo le strokovne vsebine pojma, temveč jih specifično oblikujejo in preoblikujejo tudi drugi dejavniki. Tematika je lahko poseben izziv za strokovnjake različnih strok. Pri oblikovanju besedišča na tem področju je potreben interdisciplinarni pristop;
- »specialni in rehabilitacijski pedagogiki« je v bodoče potrebno dodati še ime nove stroke – »specialna in rehabilitacijska andragogika«.

Organizatorji konference so si zastavili realne cilje in niso poskušali odgovoriti na vsa vprašanja v zvezi s terminologijo ali doseči konsenza o uporabi posameznih izrazov, temveč so želeli začeti s širšo, bolj poglobljeno razpravo, ki naj bi postopoma vodila do pomembnejših rezultatov.

Oblikovani so bili naslednji sklepi:

- nadaljnje iskanje in označevanje izrazov za strokovno in terminološko presojo;
- objavljane stališč o njih, odpiranje in urejanje terminoloških rubrik v strokovnih glasilih;
- sistematično in poglobljeno raziskovanje na področju terminologije – stalni projekt;
- ustanovitev projektne skupine za terminologijo na področju specialne in rehabilitacijske pedagogike in andragogike;
- podpora, ki jo dajejo nosilci vzgojno-izobraževalne politike;
- nadaljevanje s strokovnimi posveti, če je le mogoče vsako leto.

Konferenco je sofinanciralo MŠŠ.

Povzetek pogloblitih ugotovitev in stališč iz razprave je na ogled na spletnih straneh ADS – <andragosko-drustvo.si>.

Mag. Alenka Golob, predsednica Sekcije ADS za osebe s posebnimi potrebami

PRIZNANJA ANDRAGOŠKEGA CENTRA SLOVENIJE ZA PROMOCIJO UČENJA IN ZNANJA

Andragoški center Slovenije že od leta 1997 podeljuje priznanja posameznikom, skupinam, društvom, ustanovam, podjetjem in lokalnim skupnostim za posebne dosežke pri uveljavljanju kulture učenja v Sloveniji in med Slovenci zunaj meja matične države. Priznanja prejema posamezniki, ki s svojimi dosežki dokazujejo, da je v vsakem življenjskem obdobju in v vsakršnih okoliščinah z učenjem mogoče doseči marsikaj, kar se zdi nedosegljivo. Nagradjeni posamezniki, učeče se skupine, ustanove, podjetja postanejo pravi **ambasadorji učenja**.

Svet ACS je letos imenoval nove člane **Komisije za podeljevanje priznanja** za 4-letni mandat. V njej so predstavniki Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, Ministrstva za šolstvo in šport, Strokovnega sveta za izobraževanje odraslih, Službe vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Andragoškega centra Slovenije in Andragoškega društva Slovenije. Komisija zagotovi objavo razpisa za priznanja, po merilih za izbiro izmed predlaganih kandidatov izbere posameznike, ustanove, podjetja in lokalne skupnosti, ki prejmejo priznanja ACS in poskrbi za organizacijo slovesne podelitve priznanj.

Komisija se je sestala 10. decembra in imenovala Ireno Kuntarič Hribar za predsednico komisije. Na razpis je prispelo skupaj 25 predlogov, dva nista bila veljavna. Za prvo kategorijo priznanj posameznikom za posebne dosežke na področju vseživljenjskega učenja je prispelo 13 predlogov, za drugo kategorijo priznanj skupinam za posebne dosežke na področju vseživljenjskega učenja 4 predlogi, za tretjo kategorijo priznanj ustanovam, podjetjem in lokalnim skupnostim za posebne strokovne in promocijske dosežke ter dosežke pri bogatitvi lastnega znanja kot tudi znanja drugih 5 predlogov. Komisija je imela pri izbiri zahtevno delo, saj so bili predlogi zelo raznoliki. Odločila se je, da v II. kategoriji – učečim se skupinam – priznanj za leto 2010 ne podeli, v I. kategoriji bo priznanja prejelo 7 zglednih učečih se posameznikov, v III. kategoriji pa dve ustanovi (ena za program PUM) in eno učeče se podjetje. Več na spletni strani: <http://tvu.acs.si/priznanja/>.

Mag. Marija Velikonja, članica Komisije

PRENOVLJENE SPLETNE STRANI ADS

V pričujočem prispevku vam želimo na kratko predstaviti prenovljene spletne strani ADS kot tudi novosti in prednosti, ki jih prinaša njenim uporabnikom. Na spletnih straneh ADS vam predstavljamo novosti s področja izobraževanja odraslih, aktualno dogajanje, poročila o posameznih dogodkih, projektih ter partnerskih srečanjih v ADS ali zunaj njega.

Ena od novosti na forumu je možnost registracije na vhodni spletni strani in s tem dostopa do posameznih vsebin na spletni strani, ki so na voljo registriranim članom društva. Registracija je preprosta in hitra, z njo lahko v dogovoru s predsednico Komisije ADS za informacijsko in publicistično dejavnost pridobite tudi avtorske privilegije (npr. člani posameznih sekcij ali komisij), s tem tudi možnost aktivnega soustvarjanja spletne strani, npr. objave strokovnih prispevkov, obvestil, zanimivosti v posebej za to namenjenih kategorijah. Vljudno vabljeni k včlanitvi.

Novost na strani je uporabnikom prijazen forum, mesto, kjer si lahko obiskovalci strani, člani društva in drugi zainteresirani izmenjujemo mnenja, širimo obzorja delovanja, krepimo informiranje, povečujemo sodelovanje med člani in se povezujemo s sorodnimi dejavnostmi in organizacijami. Forum je na voljo in vpogled vsem obiskovalcem spletne strani, s preprosto in hitro registracijo vam je na voljo aktivno sodelovanje v forumu, možnost objavljanja informacij ali prispevkov, slik, prilog itd. Na njem lahko spremljate aktualne dejavnosti naših komisij in sekcij. Vabljeni ste k sodelovanju na forumu.

Za čim boljšo komunikacijo med člani društva smo registriranim članom omogočili možnost pogovora v realnem času, t.i. »chat« in možnost dodajanja e-naslova na »mailing listo«, če želite aktualne informacije in obvestila o dejavnosti društva prejemati po e-pošti.

Na spletnih straneh vam bodo v kratkem na voljo tudi interaktivne vsebine, kot so npr. posnetki strokovnih srečanj ali predavanj s področja izobraževanja odraslih, tudi slike s predstavitev delovanja društva in njenih članov v galeriji.

Ker smo pri izdelavi strani sledili sodobnim usmeritvam za oblikovanje spletnih strani, vam za optimalen ogled spletnih vsebin strani društva priporočamo, da vaš brskalnik omogoča odpiranje pdf datotek, »javo« in predvaja interaktivne (t.i. flash) vsebine. Vsa gradiva, ki jih objavljamo na spletnih straneh, so vam na voljo v pdf obliki, kar pomeni, da potrebujete za njihovo branje program Acrobat Reader, ki je brezplačen in na voljo na straneh www.adobe.com. Na istem naslovu vam je na voljo brezplačen Flash Player, ki vam ga priporočamo za branje našega e-glasila.

Vabljeni k soustvarjanju spletnih strani Andragoškega društva Slovenije.

Mihaela Koštomaj, članica društva

SPREMLJANJE IN RAZVIJANJE KAKOVOSTI IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH V PODJETJU PS MERCATOR IN POGOVOR S KOLEKTIVNIMI ČLANICAMI ADS

Sekcija za kakovost izobraževanja odraslih vabi **v torek 18. januarja 2011 ob 14. uri** na strokovno srečanje, ki bo v Andragoškem centru Republike Slovenije. Tema: **Spremljanje in razvijanje kakovosti izobraževanja odraslih v podjetju PS Mercator**. Na srečanju bo strokovna sodelavka v Službi za izobraževanje podjetja PS Mercator, ga. Tamara Tomić, predstavila primer dobre prakse. Razvili so lastno trenersko mrežo in s tem pripomogli k sistematičnemu spremljanju in razvijanju kakovosti izobraževanja zaposlenih.

Kontinuirano spremljanje kakovosti opravljenega dela in ugotavljanje zadovoljstva porabnikov izboljšuje tudi kakovost izobraževanja. Izboljševanje kakovosti izobraževanja prodajnega osebja se je v šolskem letu 2009/10 začelo tudi v izobraževalnih organizacijah. S pomočjo inštruktorjev in trenerjev PS Mercator in z njihovim sodelovanjem pri poučevanju praktičnega pouka bodočih prodajalcev se je spodbujalo učenje izbranih strokovnih vsebin na prodajnih mestih v prodajalnah.

V delovnem procesu je bilo organizirano tudi usposabljanje za učitelje strokovnih predmetov. Tovrstno sodelovanje se je začelo najprej s Srednjo trgovsko šolo Ljubljana, sedaj pa se počasi vzpostavlja in razvija tudi v drugih krajih Slovenije, kjer se izobražujejo bodoči prodajalci. Tako se širi dobra praksa in izboljšuje kakovost izobraževanja. Prodajalci so najbolj zastopana ciljna skupina zaposlenih v trgovskih družbah Skupine Mercator. Od njih tako kupci kot delodajalci pričakujejo odlično storitev, ki pa lahko izhaja le iz razvitih kompetenc, torej znanja in spretnosti.

Da bi zagotovili čim bolj učinkovit prenos znanja v prakso, so se v Mercatorju odločili, da bodo sistematično razvijali tudi trenersko mrežo. Trenersko mrežo so ustanovili, da bi razvijali kompetence prodajalcev za odlično storitev. Gre za prenos znanja, spretnosti, standardov dela in dobre prakse v neposredno delovno okolje prodajalca.

Srečanje organizira Sekcija ADS za kakovost izobraževanja odraslih v sodelovanju s Službo za izobraževanje podjetja PS Mercator. Ker je podjetje PS Mercator kolektivni član Andragoškega društva Slovenije, vabi Sekcija na srečanje poleg članov ADS tudi druge kolektivne članice ADS. Vodstvo ADS bi to priložnost izrabilo za realizacijo sklepa 5. seje IO ADS, da bomo v januarju 2011 **povabili vse kolektivne članice in jim ponudili izbrano strokovno predstavitev (predavanje, razpravo) o aktualni temi. Na tem srečanju se bomo s kolektivnimi članicami pogovorili tudi o njihovih razlogih za včlanitev v ADS in o njihovih pričakovanjih od članstva v ADS.** Izražene želje bo vodstvo ADS skušalo upoštevati v svojih prihodnjih program

Člani Sekcije ADS za kakovost izobraževanja odraslih in drugi, tudi kolektivni člani ADS, iskreno vabljeni na zanimivo strokovno srečanje in pogovor.

Nada Klučar, predsednica Sekcije ADS za kakovost izobraževanja odraslih, v sodelovanju s strokovno sodelavko v Službi za izobraževanje PS Mercator gospo Tamaro Tomić.

POSVETOVANJE O MOGOČIH PRIHODNJIH UKREPIH ZA SPODBUJANJE IN VREDNOTENJE NEFORMALNEGA IN PRILožNOSTNEGA UČENJA

Direktorat za izobraževanje in kulturo izvaja posvetovanje o mogočih prihodnjih ukrepih za spodbujanje in vrednotenje neformalnega in priložnostnega učenja. Cilj posvetovanja je zbrati poglede in mnenja o tem, ali so nadaljnji ukrepi na področju **neformalnega in priložnostnega učenja** potrebni, kakšni tipi ukrepov so zaželeni in katere politične prednostne naloge zahtevajo več pozornosti.

Vsi državljani in organizacije so vabljeni k sodelovanju na posvetovanju. Še posebej so zaželeni prispevki deležnikov, ki izvajajo ali vrednotijo neformalno in priložnostno učenje na evropski, nacionalni ali regionalni ravni. Rezultati bodo analizirani in povzeti v poročilu, ki bo objavljeno v prvi polovici leta 2011.

Vprašalnik je na voljo le v angleškem jeziku, odzive na vprašalnik je mogoče oddati v kateremkoli jeziku ES. Tisti, ki bi radi oddali predloge ali dopolnili svoj odziv na vprašalnik z bolj poglobljenimi komentarji, jih lahko pošljete na EAC-VALIDATION-CONSULTATION@ec.europa.eu.

Posvetovanje bo poteka do 9. februarja 2011. Več informacij najdete na spletni strani: http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/consult/index_en.html.

Mag. Darja Zorko Mencin, predsednica Komisije za informativno in publicistično dejavnost